

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Кафедра історії України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Актуальні питання історії та культури України»
(обов'язкова)

Освітньо-професійна програма: «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

Спеціальності **035 Філологія**
Галузі знань **03 Гуманітарні науки**
Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**
факультет іноземних мов
Мова навчання **українська**

Розробник: **Ковалець Тарас Романович, кандидат історичних наук, асистент кафедри історії України**

Профайл викладача: <http://www.histukr.chnu.edu.ua/index.php?>

Контактний тел. **+380660785383**

E-mail: t.kovalets@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=469>

Консультації:

Очні консультації: за попередньою домовленістю

- четвер з 14.30 до 15.30

Онлайн консультації:

за попередньою домовленістю Telegram (+380660785383)

- в робочі дні з 10.00 до 17.00

1. Анотація дисципліни

Новітній підхід до викладання історії та культури України включає в себе формування у студентів історичного мислення, допомагає зрозуміти сучасність за допомогою аналізу минулого. Історичне мислення є важливим чинником соціальної активності, виховання патріотизму, консолідації народу, інтеграції та їх мобілізації задля вирішення певних соціальних завдань. Знання історії та культури України є необхідною умовою ефективної участі людини в суспільному житті. Знання та розуміння історичних і культурних процесів, що відбувалися в Україні, уміння аналізувати та робити висновки щодо уроків, а також прогнозування можливих наслідків сучасних політичних процесів крізь призму минулого є надзвичайно важливим і актуальним.

2. Мета навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів з найактуальнішими з точки зору сучасності подіями української історії та історії української культури, з періодами існування української державності, а також героїчними і трагічними сторінками боротьби українського народу проти поневолення, за незалежність, державність;
- домогтися усвідомленого, міцного засвоєння студентами програмового матеріалу, розуміння процесу розвитку політичної та культурної історії як закономірного і безперервного розвитку людської цивілізації;
- навчити студентів користуватися історичними джерелами та літературою, самостійно встановлювати причинно-наслідкові зв'язки при аналізі історичних подій, фактів, виробляти у них уміння використовувати історичний досвід для вирішення сучасних завдань.

3. Завдання :

Обов'язкова дисципліна «Актуальні питання історії та культури України» забезпечує досягнення таких компетентностей з освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова» за спеціальністю 035 Філологія, I рівня (бакалавр):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

4. Пререквізити: Дисципліна має міжпредметні зв'язки з українською мовою (за професійним спрямуванням) та національною літературою країни, мова якої вивчається.

5. Результати навчання

Програмні результати навчання з дисципліни передбачають:

ПР 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

6. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Актуальні питання історії та культури України» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;

- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;

- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

<i>Актуальні питання історії та культури України</i>									
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин			Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	семінарські	самостійна робота	
Денна	1	2	4	120	2	15	15	90	екзамен
Заочна	1	2	4	120	2	8		112	екзамен

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	усього	денна форма			заочна форма			усього	у тому числі
		у тому числі			усього	у тому числі			
		л	с	с.р.		л	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8		
Змістовий модуль 1. Актуальні питання історії та культури України IX – кінця XVIII ст.									
Т. 1. Київська Русь у час зародження і розквіту	10	2		8	9		2	8	
Т. 2. Київська Русь в часи роздроблення. Галицько-Волинська держава	10		2	8	9			9	
Т. 3. Розвиток культури у Київській Русі	10	2		8	9		2	8	

та Галицько-Волинській державі							
Т. 4. Військо Запорозьке у XVI - першій половині XVII ст.	10		2	8	9		9
Т. 5. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. та період Руїни	10	2	2	4	9		9
Т. 6. Козацька Україна у кінці XVII - XVIII ст. Українська культура козацької доби	10	2	2	8	9		9
Разом за ЗМ1	60	8	8	44	54	4	52
Змістовий модуль 2. Актуальні питання історії та культури України XIX – початку XXI ст.							
Т. 1. Західноукраїнські землі у XIX ст.	10	2		8	12	2	10
Т. 2. Громадсько-політичне та культурне життя Наддніпрянської України у XIX – на початку XX ст.	10		2	8	10		10
Т. 3. Українська культура у XIX ст.	10	1		9	10		10
Т. 4. Українські національно-визвольних змагання у 1917-1920 рр.	10	2	2	6	10		10
Т. 5. УСРР/УРСР між світовими війнами. Друга світова війна та Україна.	10	2		7	10		10
Т. 6. Україна у 50-80-х рр. XX ст. Україна в умовах відродження і розбудови державності: політичний та культурний аспекти	10		3	8	12	2	10
Разом за ЗМ 2	60	7	7	46	66	4	60
Усього годин	120	15	15	90	120	8	112

5.3. Питання, передбачені для самостійного опрацювання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин Денна /заочна
1.	Проаналізуйте умови та становлення Київської Русі	8/8
2.	Особливості роздроблення Київської Русі. Галицько-Волинська держава.	8/9
3.	Культурні реалії Київської Русі та Галицько-Волинської держави.	8/8
4.	Україна у XVI - першій половині XVII ст.	8/9
5.	Україна в середині XVII ст. та період Руїни.	4/9
6.	Розвиток України у кінці XVII - XVIII ст.	8/9
7.	Охарактеризуйте становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини у міжвоєнний період.	8/10
8.	Проаналізуйте українську музичну культуру і театр у XIX ст.	8/10
9.	Висвітліть особливості розвитку української культури у XIX ст.	9/10
10.	Становище українських земель у 1917-1920 рр.	6/10
11.	Дайте характеристику Іванові Франку як діячеві української культури. Покажіть місце Тараса Шевченка у становленні нової української культури	7/10

12.	Визначте специфіку розвитку української культури у 60-х – 80 х рр. XX ст..	8/10
-----	--	------

6. Система контролю та оцінювання

6.1. Види та форми контролю

- усна відповідь студента під час семінарського заняття;
- тестові завдання на платформі Goggle Forms;
- модульні контрольні роботи на платформі Goggle Forms;
підсумкового контролю:
- екзамен у формі тестової роботи на платформі Goggle Forms і у формі усної відповіді на платформі Goggle Meet з використанням білетів (за вибором студента).

6.2. Засоби оцінювання

- самостійні письмові роботи;
- семінарські заняття;
- присутність студента на заняттях;
- стандартизовані тести.

6.3. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Для підготовки до семінарських занять студент повинен мати конспект (у вигляді письмових нотаток або текстових цифрових/друкованих матеріалів), в якому містяться основні положення теми, що виноситься на розгляд.

Оцінювання рівня та якості знань студентів здійснюється із врахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації. Оцінюватися може виконання студентами відповідних навчальних завдань, під час роботи над якими вони демонструють власне логічно побудоване історичне мислення; розгорнуті і стислі, але конкретні усні відповіді, відповіді у тестах, участь у дискусіях тощо.

Критерії оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях

Бали	Характеристика відповіді
5	студент вичерпно висвітлює питання, чітко і конкретно висловлює головні моменти, історичне мислення є логічно побудованим, обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь
4	студент достатньо повно висвітлює питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; історичне мислення є логічно побудованим, проте не завжди структурно правильно будує відповідь
3	студент неповно висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; нелогічно побудоване історичне мислення
2	студент частково і недостатньо висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, нелогічно побудоване історичне мислення, наводить недостатню кількість прикладів.
0-1	студент частково і недостатньо висвітлює питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; нелогічно побудоване історичне мислення.

Критерії оцінювання тестових завдань:

1 правильна відповідь - 1 бал

Критерії оцінювання відповідей студентів у ході підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів*: 20 балів за усну відповідь та 20 балів за тестові завдання.

Критерії оцінювання усних відповідей студентів у ході підсумкового контролю

Бали	Критерії
	Навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки, логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь.
	Відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки, логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь.
	Відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки, проте наводить недостатню кількість прикладів; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь.
	Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення.

Оцінювання тестових відповідей під час підсумкового контролю:

0,5 балів за вірну відповідь у тесті

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне оцінювання та 1, 2 модулі (60 балів)						Підсумковий модуль-контроль (екзамен)	Загальна сума
Змістовий модуль 1						40	100
T1*	T2	T3	T4	T5	T6		
	5		5	5	5/10**		
Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
	5	5	5	5	5/10**		

*T1-T8 – теми змістових модулів.

**/10 – максимальна оцінка модуль-контролю

Оцінювання здійснюється згідно шкали оцінювання – національної та ECTS:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Рекомендована література

7.1. Основна

1. Бойко О. Д. Історія України. Київ: Академія, 2018. 720 с.
2. Ваврух М., Гавалюк Р. Нариси з історії української культури: архітектура, образотворче мистецтво, музика, театр, кіно. Львів, 2018. 224 с.
3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації ХІХ-ХХ століття. Київ, 2019. 656 с.
4. Плохій Сергій. Брама Європи: Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків, 2016. 496 с.
5. Попович М. В. Нарис історії культури України. Київ, 2017. 730 с.
6. Стьопін А.А. Історія України: конспект лекцій: навчальний посібник. Одеса, 2018. 104 с.
7. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Київ, 2005. 584 с.

7.2. Додаткова

1. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. К., 1991.
2. Апанович О. Українсько-російський договір 1654 р.: міфи й реальність. К., 1991.
3. Баран В. Україна після Сталіна. Львів, 1992. С. 67-112.
4. Баран В.К., Даниленко В.М. Україна в період системної кризи / Україна кризь віки: У 15 т. Т. 13. К., 1999.
5. Брицький П.П. Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.). Чернівці, 1995.
6. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. К., 1994.
7. Голод 1932-1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів. К., 1993.
8. Даниленко В. Сталінізм в Україні: 20-30-ті рр.. К., 1991.
9. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація // Вітчизна. № 5, 7, 8.
10. Ісаєвич Я. Братства та їх роль у розвитку української культури. К., 1966.
11. Касьянов Г.В. Незгодні: українська інтелігенція у русі опору 1960-80-х рр. К., 1995.
12. Касьянов Г.В., Даниленко В.М. Сталінізм і українська інтелігенція (20-30-ті рр.). К., 1991.
13. Коваль В.С. Україна в Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах / Україна кризь віки: У 15 т. Т. 12. К., 1999.

14. Ковалець Т. «Bellatores vs Vulgus: фактор насилля у стосунках людей війни і населення українського Подніпров'я під час козацького виступу 1630 р.» // I Міжнародна наукова конференція «Війна і Соціум у середньовічній та ранньомодерній історії Центрально-Східної Європи»: Програма та тези доповідей (21–24 жовтня 2020 р., м. Кам'янець-Подільський) / Інститут історії України Національної академії наук України, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Київ: НАН України, Ін-т історії України, 2020. С. 66-69.
15. Конквест Р. Жнива скорботи. К., 1993.
16. Лисенко О.Є. Підсумки Другої світової війни та Україна // УІЖ. 2005. № 6. С. 128-138.
17. Литвин В. Політична арена України: Дійові особи та виконавці. К., 1994.
18. Мейс Джеймс. Штучний голод 1933 р. в радянській Україні: що сталося і чому? // УІЖ. 2007. - № 1. С.185-199.
19. Моця О.П. Київська Русь і країни Європи: характерні риси східнослов'янської державності, рівні міжнародних відносин та напрями контактів // УІЖ. 2007. № 1. С. 4-19.
20. Сас П. М. Політико-правові засади воєнної служби запорожців та грошова винагорода їм за участь у Хотинській війні 1621 р. // УІЖ. 2005. № 6. С. 4-32.
21. Чухліб Т.В. Гадяцька угода та ідея її відновлення в українсько-польських відносинах другої половини XVII ст. // УІЖ. 2008. № 3. С. 45-74.

8. Інформаційні ресурси

1. Бойко О.Д. Історія України. К., 2003. http://ebk.net.ua/Book/history/boyko_iu/zmist.htm
2. Грушевський М. Історія України-Русі: В 6 т. К., 1994. <http://litopys.org.ua/hrushrus/iur.htm>
3. Новітня історія України (1900-2000): Підручник / А.Г.Слюсаренко. К., 2002. <http://www.lib.ua-ru.net/content/3244.html>
4. Полонська-Василенко Н. Історія України. К., 1993. <http://www.studentbooks.com.ua/content/view/121/49/>
5. <http://www.history.org.ua>
6. <http://www.history.com.ua>
7. <http://litopys.org.ua>
8. <http://ukrhistoria.at.ua>
9. <http://incognita.day.kiev.ua>
10. <http://www.istpravda.com.ua>
11. <http://history.franko.lviv.ua/>
12. <http://history.kiev.ua/>
13. <http://historical-club.org.ua/>
14. <http://www.haidamaka.org.ua>
15. <http://www.cossackdom.com>
16. <http://www.nbu.gov.ua/>
17. <http://diasporiana.org.ua/>
18. <http://chtyvo.org.ua/>